

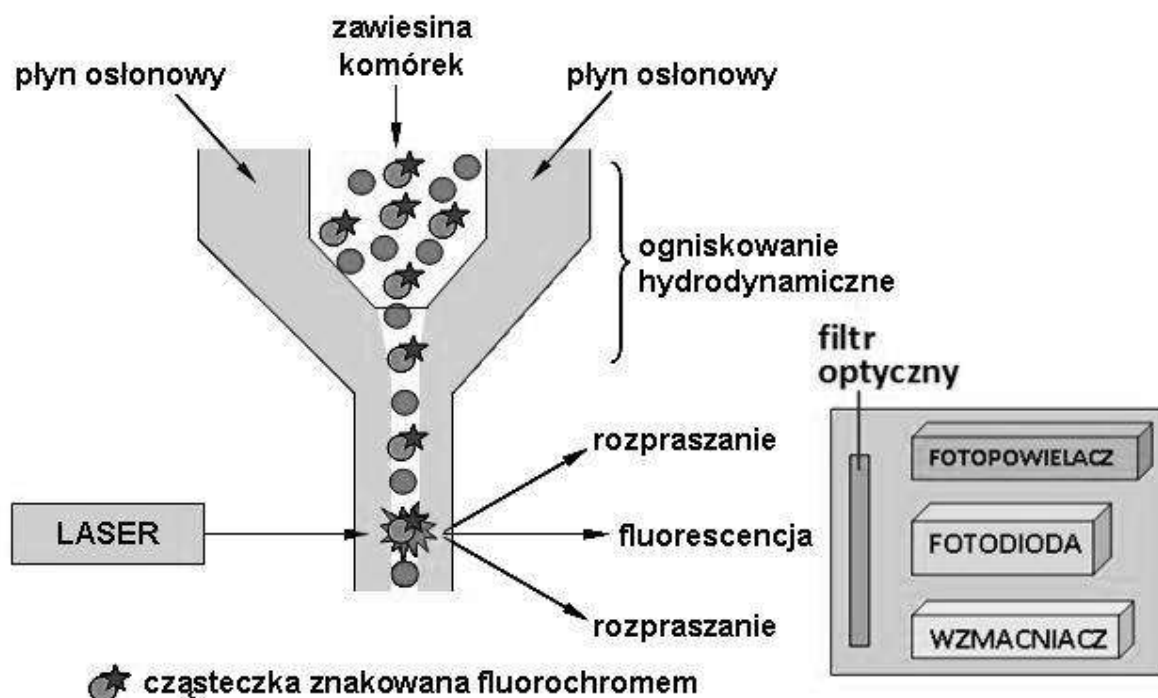
OGNISKOWANIE HYDRODYNAMICZNE

mgr inż. Rafał SZCZYPIŃSKI, mgr inż. Artur STRZAŁKOWSKI, dr inż. Filip ILNICKI,
doc. dr hab. inż. Dorota G. PIJANOWSKA

*Instytut Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej im. Prof. M. Nałęcz PAN
ul. Ks. Trojdena 4, 02-109 Warszawa, rszczypinski@ibib.waw.pl*

Jedną z metod wykorzystywanych do szybkiego diagnozowania klinicznego jest cieczerwowa cytometria przepływowa, która opiera się na pomiarach fizycznych i /lub chemicznych właściwości pojedynczych komórek, a także cząsteczek biologicznych o podobnych rozmiarach. Pomiaru wykonuje się podczas przepływu przez mikrokanal cząsteczek zawieszonych w strumieniu płynu. Zawiesina komórek lub cząsteczek jest zasysana do kuwety przepływowej otoczonej przez zwężający się kanał. Podczas tego procesu, zwanego ogniskowaniem hydrodynamicznym, wymuszony zostaje liniowy przepływ pojedynczych komórek w celu ich pojedynczego przesyłania do obszaru naświetlanego zogniskowaną wiązką światła.

Na rys. 1 został przedstawiony schemat układu ogniskowania zawiesiny komórek w celach pomiaru cytometrycznego. Wymuszony zostaje liniowy przepływ pojedynczych komórek w celu ich przesyłania do obszaru detekcji optycznej.

Rys.1. Schemat układu ogniskowania zawiesiny komórek w celu wykonania pomiaru cytometrycznego

Obecnie, w wielu ośrodkach badawczych trwają prace nad miniaturyzacją cytometru przepływowego do skali mikro. Podstawowym elementem takiego układu jest moduł mikroprzepływowi, umożliwiający ogniskowanie hydrodynamiczne badanej próbki za pomocą płynu osłonowego.

Modelowanie ogniskowania hydrodynamicznego w prezentowanym układzie*

Wyznaczono pole prędkości cieczy w mikrokanale po przez rozwiązanie stacjonarnego równania Naviera Stokesa:

$$\rho(u \cdot \nabla)u = \nabla \cdot [-pI + \eta(\nabla u + (\nabla u)^T)]$$

$$\nabla \cdot u = 0$$

Dla następujących warunków brzegowych:

- Wejścia ogniskujące: $u = u_o$
- Wejścia centralne: $u = u_c$
- Wyjście: $p = 0$

Gdzie:

ρ - gęstość = 1000 [kg/m³]
 η - lepkość = 1e⁻³ [Pa s]
 u - pole prędkości [m/s]
 p - ciśnienie [Pa]

Korzystając z wyznaczonego pola prędkości u rozwiązano stacjonarne równanie wymiany masy:

$$\nabla(-D\nabla c) = u \cdot \nabla c$$

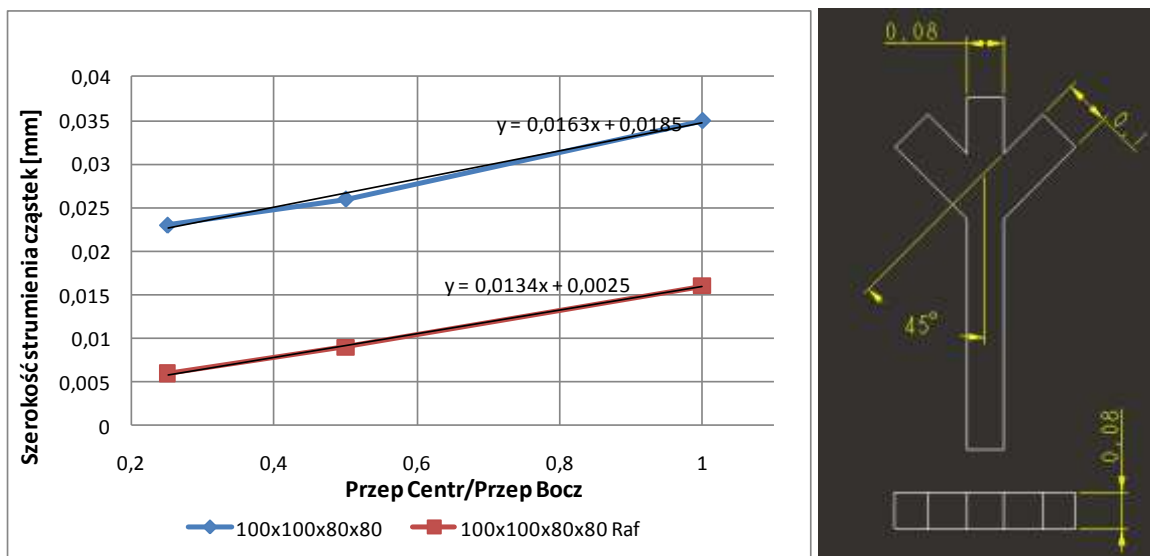
Gdzie:

D - Dyfuzyjność = 10⁻¹² [m²/s]
 c - Stężenie [mol/dm³] = 0 w strukturze

Dla następujących warunków brzegowych:

- Wejścia ogniskujące: $c = 0$ [mol/dm³]
- Wejścia centralne: $c = 1$ [mol/dm³]
- Wyjście: strumień konwekcyjny $n(-D\nabla c) = 0$

Przeprowadzono symulacje dla trójwymiarowej geometrii obiektu, z siatką składającą się z ok. 50000 elementów, przy zastosowaniu programu COMSOL v. 3.5.

Rys. 2. Graficzne porównanie wyników symulacji (niebieska linia wykresu) i eksperymentu doświadczalnego (czerwona linia wykresu)

Na rys. 2 wyraźnie widać różnicę w szerokości ogniskowanego strumienia cieczy, która wynika z subiektywnej oceny granicy między płynem osłonowym a strumieniem ogniskowanym.

Tab. 1. Porównanie szerokości strumienia ogniskowanej cieczy podczas symulacji oraz eksperymentu doświadczalnego.

wykonanie	przepływ w kanałach bocznych [$\mu\text{l}/\text{min}$]	przepływ w kanale centralnym [$\mu\text{l}/\text{min}$]	szerokość zogniskowanego strumienia [μm]
symulacja	20	10	26
eksperyment	20	10	9

*Przedstawione modelowanie zostało wykonane przez dr inż. Filipa Ilnickiego

Obliczenie liczby Reynoldsa dla kanału wyjściowego prezentowanego układu (na podstawie symulacji):

$$\text{Re} = \frac{ul\rho}{\mu}$$

gdzie:

u – prędkość przepływu [m/s] = 0,130922

l – charakterystyczny wymiar liniowy [m] = 10^{-6}

ρ – gęstość płynu [kg/m^3] = 10^3

μ - współczynnik lepkości dynamicznej [$\text{kg}/\text{m}^*\text{s}$] = $0,89*10^{-3}$

$$\text{Re} = (0,130922 \text{ m/s} * 10^{-6} \text{ m} * 10^3 \text{ kg}/\text{m}^3) / 0,89*10^{-3} \text{ kg}/\text{m}^*\text{s}$$

$$\text{Re} = 0,147$$

Wyliczona wartość liczby Reynoldsa odpowiada przepływowi laminarnemu.

Nasz eksperyment doświadczalny**

<http://www.youtube.com/watch?v=6Vx33vJT4o0>

Film przedstawia ogniskowanie hydrodynamiczne przeprowadzone w IBIB PAN. Materiał, z którego sporządzono układ mikroprzepływowy to poli(dimetylosiloksan) - PDMS. W pierwszej kolejności zostaje uruchomiony przepływ cieczy w mikrokanalach bocznych (płyn osłonowy), natomiast w mikrokanale centralnym przepływ cieczy zostaje włączony kilka sekund później. Do ogniskowania dochodzi w wyniku istnienia wymuszonego przepływu (przy użyciu pomp strzykawkowych) obydwu cieczy – płynu osłonowego (wodny roztwór manganianu (VII) potasu) oraz płynu w mikrokanale centralnym (woda dejonizowana). Szybkość przepływu płynu centralnego wynosi $9 \mu\text{l}/\text{min}$, natomiast strumieni bocznych $20 \mu\text{l}/\text{min}$. Na filmie widoczna jest zogniskowana wiązka wody dejonizowanej (bezbarwna) przy użyciu płynu osłonowego (kolor fioletowy). W trakcie trwania filmu zostaje przerwany dopływ roztworu manganianu (VII) potasu z mikrokanalów bocznych. Widoczny jest wówczas jedynie strumień wody dejonizowanej, którą wypełniają się również mikrokanały boczne w wyniku występowania różnicy ciśnień. Po ponownym włączeniu przepływu roztworu manganianu (VII) potasu, ponownie pojawiają się strumienie płynu osłonowego (kolor fioletowy). Brunatne zabarwienie mikrokanalów związane jest z rozkładem manganianu (VII) potasu do dwutlenku manganu.

**Film został nakręcony przez Rafała Szczypińskiego. Montażu dokonał Artur Strzałkowski.

Literatura:

- [1] T. Arakawa, Y. Shirasaki, T. Aoki, T. Funatsu, S. Shoji: *Three-dimensional sheath flow sorting microsystem using thermosensitive hydrogel*. Sensors and Actuators A, 99–105, 135, 2007;
- [2] R. Bernini, E. De Nuccio, F. Brescia, A. Minardo *Development and characterization of an integrated silicon micro flow cytometer*. Anal Bioanal Chem 1267 – 1272, 386, 2006;
- [3] L. Kobelstein: *Flow Cytometry, cheaper lasers and development of more fluorochromes*. ECE 5930 Biophotonics, 2006;
- [4] G.-B. Lee, C.-H. Lin, G.-L. Chang: *Micro flow cytometers with buried SU-8/SOG optical waveguides*. Sensors and Actuators A, 165–170, 103, 2003.